

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W KRAKOWIE

Szanowni Państwo

wg rozdzielnika

Nasz znak

HŻ.072-91 /2019

Data

28.02.2019 r.

Sprawa dotyczy: obowiązku rejestracji działalności rolniczej, rozpowszechnienia informacji wśród producentów owoców miękkich na temat obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa mikrobiologicznego owoców miękkich na etapie produkcji pierwotnej oraz informacji na temat rolniczego handlu detalicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie w nawiązaniu do pism przekazanych Państwu w latach 2015-2017 oraz w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji (Dz.U. 2018 poz. 2242) informuje, że wprowadzone zmiany umożliwiają sprzedaż żywności wyprodukowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego (np. sklepów, restauracji, stołówek) zlokalizowanych na obszarze województwa, w którym ma miejsce produkcja żywności lub na obszarach powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem. Ponadto podmioty prowadzące rolniczy handel detaliczny mogą być zwolnione z obowiązku znakowania środków spożywczych wartością odżywczą w przypadku określonym w pkt. 19 załącznika V do rozporządzenia 1169/2011. Z obowiązku znakowania środków spożywczych wartością odżywczą będą zwolnione podmioty, które jednocześnie produkują żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego w małych ilościach oraz

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie
31-752 Kraków, ul. Makuszyńskiego 9
www.pssekkrakow.pl e-mail: psse@pssekkrakow.pl
adres skrytki na ePUAP: /pssekkrakow/SkrytkaESP
centrala tel.: (+48) 12 644 91 33, 12 644 93 72, 12 644 99 64,
12 684 40 35, 12 684 40 99, fax: (+48) 12 684 39 99
REGON: 351371049 / NIP: 675-11-59-603

Administratorem Danych jest PSSE w Krakowie. Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania danych osobowych przez Administratora i uprawnieniach osób, których dane są przetwarzane dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej PSSE w Krakowie.

wiepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

9. Wójt Gminy Iwanowice, Iwanowice Włociańskie 99, 32-095 Iwanowice- sekretariat@iwanowice.pl
10. Wójt Gminy Jerzmanowice-Przebinia 32-048 Jerzmanowice 372B- sekretariat@jerzmanowice- przeginia.pl
11. Wójt Gminy miny Kocmyrzów – Luborzycy, Luborzycy 97, 32-010 Luborzycy- info@kocmyrzow-luborzycy.ug.gov.pl
12. Wójt Gminy Liszki, Liszki 230, 32-060 Liszki- ug@liszki.pl
13. Wójt Gminy Michałowice, Plac Józefa Piłsudskiego 1, 32-091 Michałowice- sekretariat@michalowice.malopolska.pl
14. Wójt Gminy Mogilany, Rynek 2, 32-031 Mogilany- gmina@mogilany.pl
15. Wójta Gminy Sułozowa, 32-045 Sułozowa I 80- gmina@suloszowa.pl
16. Wójt Gminy Wielka Wieś, ul. Wesola 48, 32-089 Wielka Wieś- ug@wielka-wies.pl
17. Wójt Gminy Zabierzów, Rynek 1, 32-080 Zabierzów- zabierzow@zabierzow.org.pl
18. Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny- do wiadomości (e-puap UPP).
19. aa

Rejestracja działalności rolniczej

Wnioski należy składać do właściwych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych dla miejsca działalności rolniczej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie urzędujący przy ul. Makuszyńskiego 9 obsługuje 2 powiaty – Miasto Kraków i powiat krakowski obejmujący 17 gmin – art. 62 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018 r. poz. 1541, z późn.zm.). Brak złożenia wniosku o zatwierdzenie i/lub wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej może skutkować konsekwencjami w postaci kary pieniężnej – art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018 r. poz. 1541, z późn.zm.).

Rejestracja (zatwierdzenie i/lub wpis zakładów) jest bezpłatna i odbywa się poprzez złożenie wniosku na urzędowym formularzu dostępnym na stronie internetowej: http://www.krakow.psse.alte.pl/index.php?id_kat=36 lub bezpośrednio w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Krakowie przy ul. Makuszyńskiego 9. Nie ma obowiązku rejestracji dla żywności produkowanej, przetwarzanej i przechowywanej w gospodarstwie domowym na potrzeby własne oraz do własnego spożycia w tym gospodarstwie.

Wniosek składają rolnicy prowadzący działalność w zakresie:

- dostaw bezpośrednich (produkcja małych ilości surowców do konsumenta lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta, np. sprzedaż przez rolnika małej ilości produktów rolnych na targu),
- gospodarstw agroturystycznych,
- produkcji pierwotnej (np. produkcja, uprawa),

We wniosku należy określić m.in. rodzaj i zakres działalności, która ma być prowadzona, w tym rodzaj żywności, która ma być przedmiotem produkcji lub obrotu.

Nie złożenie wniosku, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności, zagrożone jest karą pieniężną w wysokości od 1 000 zł do 5 000 złotych.

Bezpieczeństwo mikrobiologiczne warzyw i owoców na etapie produkcji pierwotnej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie w związku z trwającym sezonem zbiorów warzyw i owoców, a w szczególności owoców miękkich, przypomina, iż wszyscy producenci powinni zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie bezpieczeństwa mikrobiologicznego warzyw i owoców na etapie produkcji pierwotnej. Podczas uprawy jak i zbioru na plantacjach należy stosować się do wytycznych ujętych w opracowanej na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego przez Państwowy Zakład Higieny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego „Strategii nadzoru nad bezpieczeństwem żywności w obszarze owoców miękkich”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie informuje, iż na plantacjach podczas uprawy jak i zbioru owoców miękkich należy stosować się do następujących wymagań tj.:

Woda Stosowana Podczas Produkcji Pierwotnej:

- przy produkcji żywności należy stosować wyłącznie czystą wodę,
- woda stosowana do podlewania nie może być zanieczyszczona fekaliami ludzkimi,
- do nawożenia nie należy stosować odchodów ludzkich, które mogą być zanieczyszczone chorobotwórczymi wirusami mogącymi utrzymywać się nawet przez kilka miesięcy,
- woda powinna być poddawana odpowiedniemu uzdatnianiu, które pozwoli maksymalnie zredukować zanieczyszczenia wirusami;

Higiena Personelu i Warunki Sanitarne:

- pracownicy powinni mieć zapewniony dostęp do toalet zlokalizowanych w pobliżu plantacji oraz czystej i bieżącej wody oraz środków do mycia rąk i higienicznego ich suszenia;
- należy opracować procedury jak również ustalić szczegółowe działania, które należy podjąć każdorazowo celem zminimalizowania potencjalnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń wirusami;
- przedsiębiorca powinien opracować instrukcje mycia i dezynfekcji powierzchni produkcyjnych, jak i pomieszczeń i urządzeń stosowanych do mycia (w tym także toalet);
- personel powinien bezwzględnie przestrzegać instrukcji mycia rąk przez cały okres produkcji – należy myć ręce każdorazowo przed rozpoczęciem pracy, w przerwie jak i po skorzystaniu z toalet;
- należy ograniczyć dostęp do plantacji osób nieupoważnionych, w tym dzieci, które mogą być nosicielami wirusów.

Mając na uwadze powyższe, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie podkreśla istotność wdrożenia i przestrzegania ww. wymagań na etapie produkcji pierwotnej celem zapewnienia bezpieczeństwa produkowanych i wprowadzanych do obrotu warzyw i owoców, a w szczególności owoców miękkich.

Rolniczy Handel Detaliczny

Od 1 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy umożliwiające - obok istniejących już form sprzedaży żywności przez rolników - rolniczy handel detaliczny.

Rolniczy handel detaliczny oznacza obsługę i/lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego, polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu, tj. konsumentowi, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa spożywczego, żywności pochodzącej z całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym

W dniu 1 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji (Dz.U. 2018 r. poz. 2242). Wprowadzone w niej zmiany umożliwiają sprzedaż żywności wyprodukowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego (np. sklepów, restauracji, stołówek) zlokalizowanych na obszarze województwa, w którym ma miejsce produkcja żywności lub na obszarach powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem.

Ponadto podmioty prowadzące rolniczy handel detaliczny mogą być zwolnione z obowiązku znakowania środków spożywczych wartością odżywczą w przypadku określonym w pkt. 19 załącznika V do rozporządzenia 1169/2011. Z obowiązku znakowania środków spożywczych wartością odżywczą będą zwolnione podmioty, które jednocześnie produkują żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego w małych ilościach oraz dostarczają ją konsumentowi finalnemu lub miejscowym placówkom handlu detalicznego bezpośrednio zaopatrującym konsumenta finalnego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, podmioty prowadzące działalność w ramach handlu detalicznego żywnością są zobowiązane do rejestracji u właściwego organu IW lub PIS.

W celu dokonania takiej rejestracji należy złożyć wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów, w przypadku zamiaru prowadzenia produkcji i sprzedaży:

- produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (żywności złożonej) – do właściwego powiatowego lekarza weterynarii,
- żywności pochodzenia niezwierzęcego – do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy złożyć w formie pisemnej, w terminie co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności.

W Dzienniku Ustaw zostały ogłoszone niezbędne do rozpoczęcia procesu rejestracji rolniczego handlu detalicznego rozporządzenia wykonawcze do ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników:

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. 2016 poz. 2159);
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub

wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów (Dz. U. 2016 poz. 2192);

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (Dz. U. 2016 poz. 2161).

Przy prowadzeniu produkcji i zbywaniu żywności w ramach działalności rolniczy handel detaliczny należy spełnić przede wszystkim wymagania rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) oraz przepisów wydanych w trybie tego rozporządzenia. Przepisy te przewidują między innymi, że w przypadku gdy produkcja prowadzona jest przy wykorzystaniu pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne (np. przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej), zamiast wymogów określonych w załączniku II w rozdziale II ww. rozporządzenia, obowiązują wymogi określone w jego załączniku II w rozdziale III (uproszczone wymagania higieniczne). Należy przy tym podkreślić, że są to wymagania podstawowe, określające wymogi ogólne, pozostawiające dużą swobodę w ich spełnianiu – określają kryteria, które muszą być spełnione, aby został osiągnięty cel jakim jest bezpieczeństwo żywności.

W artyku 44a ust. 1a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia Dz.U. z 2018 r. poz. 1541 z późn.zm.) określono warunki zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego:

„1) do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego odbywa się, jeżeli zakłady te są zlokalizowane na obszarze województwa, w którym ma miejsce prowadzenie produkcji tej żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego, lub na obszarach powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem;

2) jest dokumentowane w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności;

3) nie może być dokonywane z udziałem pośrednika, z wyjątkiem zbywania takiej żywności podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszy, organizowanych w celu promocji żywności, jeżeli pośrednik zbywa konsumentom finalnym żywność:

a) wyprodukowaną przez tego pośrednika w ramach rolniczego handlu detalicznego, b) wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny na obszarze powiatu, w którym pośrednik ten prowadzi produkcję żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego, lub na obszarze powiatu sąsiadującego z tym powiatem.”.

W miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta (zgodnie z art. 44a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia Dz.U. z 2018 r. poz. 1541 z późn.zm.):

1) napis „rolniczy handel detaliczny”;

2) dane obejmujące:

a) imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny,

b) adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności,

c) weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny, o ile taki numer został nadany.

Zaznaczyć należy, iż zgodnie z art. 100 ust. 2 pkt 17 ww. ustawy kto: nie umieszcza w miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego oznaczenia, o którym mowa w art. 44a ust. 2, lub podaje w tym oznaczeniu informacje niepełne lub nieprawdziwe, podlega karze grzywny.